

kuvassa Vieno ja verenpisara

Kaunis verenpisara

Vieno Hyttinen

Verenpisara verraton,
kukka kaunis
punavalkoinen.
Lapsuusvuosien muisto.

Vuosien saatossa
jalostunut
amppelikukaksi,
kaunis verenpisara.

TUNTOSARVI 28.vuosikerta, ISSN 0358-2280, **Julkaisija:** Suomen Kuurosokeat ry.
Toimitus: päätoimittaja Katri Pyykkö puh & tekstip. (09) 54953521, toimittaja Raili Karisaari
puh. & tekstip. (09) 54953522, Sähköpostil: tiedotus@kuurosokeat.fi tai NKL:n front door -ohjel-
ma toimittajien nimillä.

Toimitusneuvosto: Riitta Ruissalo (pj), Pekka Jaakola, Pekka Juusola, Pentti Kähkönen, Pir-
jo Aflecht, Raili Karisaari (siht), Katri Pyykkö (päätoimittaja).

Vuosikerta 25 euroa. Lehteä julkaistaan vuodessa 12 numeroa, joista yksi on kaksoisnumero.
Lehti julkaistaan isokirjoituksella, pisteillä, äänitteenä, videona, ruotsinkielisenä käännöksenä
sekä sähköisenä versiona.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Suomen Kuurosokeat ry, Uudenmaankatu 28, 00120
Helsinki, Puhelin (09) 5495 350. Tekstipuhelin (09) 5495 3526. Fax (09) 5495 3517.

Sähköposti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi, **Internet:** http://www.kuurosokeat.fi

Painopaikka: Cityoffset, Tampere

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Elokuu 8/2002

Kesän tapahtumat

**Päihdepalvelut
kehittyvät**

Vanhan kirjan päivillä

Sisältö

Viisi kysymystä	2
Pääkirjoitus - Vaivannäkö palkitsee; J.Huusko	3
Kynnystä päihdehuoltoon madalletaan myös kuulonäkö- vammaisille; H. Eriksson, A. Talja	4
Esteetön puisto Helsinkiin; K.Pyykkö	6
Tunteita ja muistoja vanhojen kirjojen parissa; R. Virtanen	8
Tuontirajoitukset EU-maista ja EU:n ulkopuolelta; K. Pyykkö.....	9
Postimyynti ja internet -tilaukset ulkomailta; K.Pyykkö.....	11
Tampereen kerholaiset Helsingissä; S. Virtanen	12
Kesäretki hiljaiseen Valamoon: kaikki retkeläiset	14
Resiina-ajelua, melontaa ja golfia: H.Kasurinen	16
Kuurojen palvelusäätiön uusi keskus	18
Lukijan kirje: Reissumietteitä: P. Jaakola	19
Runo: Kaunis verenisara: V. Hyttinen	20

Kannen kuva: Aunen tulkki Anitta otti käteensä sammakon. Sammakkoa ihailemassa Matti. Tausalla yksi lomakurssin kouluttajista sekä järjestösihteeri Heikki.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy 24.9. Se on syys-lokakuun kaksoisnumero. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään 13.9.

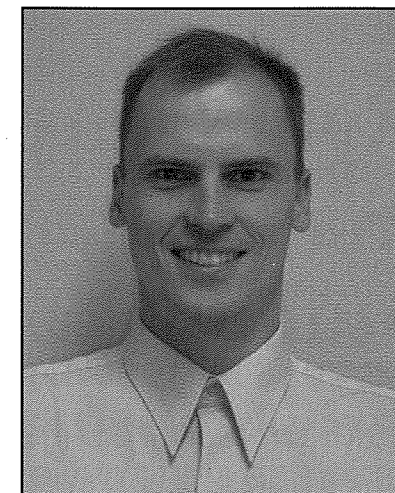
Viisi kysymystä

1. Missä on Mikronesia? Monestako saaresta se koostuu?
2. Mikä on Suomen vanhin viljalaji?
3. Ketkä suomalaiset voittivat kultamitalin vuoden 1952 talviolympialaisissa Oslossa, Norjassa?
4. Koska ja missä syntyi arkkitehti ja muotoilija **Alvar Aalto**?
5. Mikä on vompatti?

Vastaukset:

1. Mikronesia on Tyynessä Valtameressä. Saaria on 607, joista 65 asutaan. Lähimmät naapurit ovat Marshallin saaret idässä, Papua Uusi Guinea etelässä ja Filippiinit lännessä.
2. Suomen vanhin viljalaji on ohra.
3. Norjan talviolympialaisissa 1952 kultaa voittivat **Veikko Hakulinen** (50 km hiihto), **Lydia Wideman** (10 km hiihto) ja viestijoukkue **Hasu, Lonkila, Korhonen** ja **Mäkelä** (4 x 10 km viesti).
4. Alvar Aalto syntyi 3.2.1898 Kuortaneella Etelä-Pohjanmaalla. Sieltä Aalto muutti pian Jyväskylään. Sieltä hän kirjoitti ylioppilaaksi 1916. Hän valmistui arkkitehdiksi Helsingin teknisestä korkeakoulusta vuonna 1921.
5. Vompatti ovat yöeläin Australiasta. Se on pussieläin. Poikanen ryömii pussiin, jonka suu on alassuin. Näin pussin ei mene multaa, kun vompatti kavaa tunneleita. ■

Vaivannäkö palkitsee

Olen **Juhani Huusko**, Jyväskylän Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskuksen uusi johtaja. Minua kutsutaan Jussiksi. Tulen uuteen työhöni suoraan koulumaailmasta. Olen ollut kymmenen vuotta erityisluokanopettajana, viimeksi Merikartanon koululla, joka on entinen Oulun kuulovammaisten koulu. Lisäksi minulla on koulunjohtajan pätevyys.

Kun tulin ensimmäistä kertaa tutustumaan kuntoutumiskeskukseen, oli mukava huomata, että meneillään olevalla kurssilla oli neljä oppilasta entisestä koulustani. Seurasin heti kurssityötä sivusta. Oli kiva huomata lasten vapaamuotoinen ja omatoiminen käyttäytyminen ja tekeminen. Kurssilla ei kuulunut eikä näkynyt koulumaista kieltämistä ja käskyttämistä, jota olen itse opettajana ollessani kohdannut. Toki rajojen antaminen ja niistä kiinni pitäminen on opetus- ja kasvatustyössä olennaista, mutta kurssitoiminta antaa lapsille hieman erilaisia eväitä oppimiseen ja kasvuun. Tällaiset kuntoutuskurssit varmasti ovat tarpeen nuorille koululaisille ja piristävät ja virkistävät heitä.

Mukavaa on ollut se, miten tulevat työtoverini ja hallituksen jäsenet ovat toivottaneet minut tervetulleeksi. Helsingistä ja Tampereelta on heti otettu yhteyttä ja oma väki on auliisti antanut vastauksia lukuisiin kysymyksiini. Myös Jyväskylä kaupunkina tuntuu yhtä avoimelta – ihmiset neuvovat mielellään uuden asukkaan etsiessä paikkoja. Käytännön ongelmia vielä on. Sopivan asunnon löytäminen vie aikaa. Kun se löytyy vaimoni ja kaksi lastani muuttavat Jyväskylään Oulusta.

Minulle on uutta kaikki: toimenkuva, toimiala, työkaverit ja paikkakunta. Ouluun jäi paljon tuttua ja turvallista. Mutta kaikki uusi on kuitenkin mahdollisuus. Alussa on paljon oppimista ja opiskeltavaa. Ensin on nähtävä hieman vaivaa. Sen jälkeen voi kokea todellisia onnistumisen elämyksiä ja saada kiitosta työstään.

Jussi Huusko, johtaja
Kuulonäkövammaisten
Kuntoutumiskeskus ■

Kynnystä päihdehuoltoon madalletaan myös kuulonäkövammaisille

Heidi Eriksson ja Arja Talja

Alkoholin, lääkkeiden ja huumeiden käytön kasvu on lisääntynyt koko 1990-luvun ajan. Käytön kasvu lisää päihdeongelmien ja -ongelmaisten määrää. Päihteisiin liittyvät vaikeudet näkyvät kaikissa väestöryhmissä, mutta päihdehoitojärjestelmän kyky kohdata ja hoitaa eri vammaisryhmiä on ollut puutteellista. Kuntoutusyksiköiden tilat eivät ole vastanneet vammaisryhmien tarpeita. Käytetyt hoitomenetelmät ja materiaalit on kehitetty vain ns. vammattomille.

Vammaisten päihdepalvelujen kehittäminen -projekti kehittää päihdepalveluja vammaisryhmille ja lisää vammaistyöntekijöiden päihdeosaamista. RAY:n rahoittamassa projektissa on neljä päihdealan järjestöä. Sini-nauhaliitto, A-klinikkasäätiö, Helsingin Diakonissalaitos ja Kalliolan kannatusyhdistys ry erikoistuvat eri vammaisryhmien palveluiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Ne tekevät yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa.

Kalliolan osaprojekti kehittää palve-

luja päihdeongelmaisille näkövammaisille ja heidän läheisilleen. Myös kuulovamma on pyritty huomioimaan Kalliolassa, koska Suomen Kuurosokeat ry on ollut aktiivisesti yhteistyössä mukana. Toinen yhteistyökumppani on Näkövammaisten Keskusliitto ry. Projekti käynnistyi yli vuosi sitten Kalliolan Avohoitoklinikan tiloissa Helsingissä. Työntekijät ovat sairaanhoitaja, päihdeterapeutti **Arja Talja** ja terveydenhoitaja **Heidi Eriksson**. Arjalla on pitkä päihdehuollon työkokemus. Heidi on työskennellyt aikaisemmin NKL:n kuntoutuksessa.

Kalliolassa vammaisia päihdeongelmaisia ja heidän läheisiään rohkaistaan hakeutumaan kuntoutukseen. Lisäksi koulutetaan ja tuetaan vammaistyöntekijöitä, jotta heidän olisi helpompi ottaa päihdekysymys esiin. Päihdeneuvontaa myös annetaan ja tuetaan päihdekuntoutujaa, hänen perhettään ja heitä hoitavia työryhmiä. Vammainen henkilö voi itse olla päihdeongelmaisen läheinen, myös heidän hoitoaan kehitetään.

Kynnys matalaksi

Tutkimuksessa on havaittu, että Suomessa päihdeasiakkaat hakeutuvat hoitoon vasta monen liikkakäyttövuo-

den jälkeen. Päihteiden käyttö on ehtinyt aiheuttaa paljon haittaa sekä käyttäjälle itselleen että hänen läheisilleen. Jos päihdekierre saadaan poikki aikaisin, vähenevät käyttöön liittyvät terveydelliset, sosiaaliset ja psyykkiset haitat sekä käyttäjällä että hänen läheisillään.

Päihteistä puhuminen ja ongelma-

käyttöön puuttuminen on usein hankalaa. Se tuntuu toisen ihmisen henkilökohtaisiin asioihin sekaantumiselta ja itsemääräämisoikeutta loukkaavalta. Voi myös pelottaa se, miten toinen reagoi, jos kysyy: "Paljonko juot?", "Haittaako alkoholin käyttösi arkeasi tai läheisiäsi?" Joku voi pohdita sitä, onko oikeutettu puhumaan toisen alkoholin liikkakäytöstä, kun itsekään vähän käyttää. Pohdinnat ovat tavallisia, kun päätämme, että avoin keskustelu päihdeongelmasta aloitetaan joko kotona tai työpaikalla.

Päihdeongelmien ennaltaehkäisyssä ja hoitoonohjauksissa saadaan parhaat tulokset, kun kynnys avun saamiseen on matala ja toimintaan osallistuu koko lähiyhteisö. Päihdeongelmaisen ihmisen näkökulmasta jonkun läheisen väliintulo on aina paras rat-

kaisu. Mitä aikaisemmin ongelmaan puututaan, sitä paremmin henkilö kuntoutuu, ja hän pystyy lopettamaan päihteiden liikkakäytön. Päihdeongelma pahentaa syrjäytymistä. Se heikentää terveyttä sekä pahentaa psyykkistä huonovointisuutta. Tehokain ja tuloksekkain keino päihdeongelmien selvittelyyn on asianmukainen ja oikea hoito.

Kalliolan osaprojektin kaksi keskeisintä pyrkimyksistä on pienentää hoitoon hakeutumisen kynnystä ja parantaa vammaisten päihdeongelmisten sekä heidän läheistensä palveluita päihdehuollon yksiköissä. Lisäksi päihdehuollon ammattilaisten tietämystä näkövammaisuudesta ja kuulonäkövammaisuudesta parannetaan koulutuksella. Myös erilaiset hoitomateriaalit muokataan vammaisille sopiviksi. Päämääränä on, että jokainen päihdekuntoutuja voisi hakeutua kuntoutukseen ja saada mahdollisimman korkeatasoista hoitoa riippumatta siitä minkälaisia toiminnallisia rajoitteita hänellä on. Peruseriaatteena on mahdollisimman omatoimisesti ja itsenäisesti tapahtuva kuntoutuminen päihdehoitoa antavissa yksiköissä.

Projekti toiminnassa

Kalliolan kannatusyhdistys ry:n yhteistyö NKL:n ja Suomen Kuurosoke-

at ry:n kanssa on käynnistynyt. Kalliolan eri päihdekuntoutusyksikköihin on tehty tilakartoitukset näkö- ja kuulonäkövammaisuuden näkökulmasta. Suositukset muutostöistä ovat valmistumassa. Lisäksi on hankittu apuvälineitä, joilla helpotetaan hoitoon osallistumista. On hankittu kannettava tietokone, jossa on puhesyntetisaattori ja suurennusohjelma. Luku-televisio ja pisteprintteri on hankittu. Kuntoutuskiinteistöihin pyritään hankkimaan myös induktiosilmukat.

Osa kuntoutusmateriaalista on jo tuotettu sähköiseen muotoon sekä pisteille, isokirjoitukselle ja äänitteille. Hoidossa käytettävää materiaalia tuotetaan jatkuvasti lisää päihdehuollossa olevien ihmisten tarpeiden mukaan. Päihdekuntoutukseen osallistuneiden kokemukset ovat myönteisiä ja tulokset rohkaisevia. Kalliolan osaprojektin merkitys on suuri, kun näkö- ja kuulonäkövammaisten päihdekuntoutuspalveluja kehitetään.

Projektin työntekijöihin voi ottaa luottamuksellisesti yhteyttä päihteiden liikkikäyttäjien läheiset että henkilöt, jotka epäilevät itse käyttävänsä liikaa alkoholia tms.:

Arja Talja, gsm 040-707 8524

sähköposti: arja.talja@kalliola.fi

Heidi Eriksson, gsm 040-700 6141

sähköposti:

heidi.eriksson@kalliola.fi ■

Esteetön puisto Helsinkiin

Katri Pyykkö

Esteetön Helsinki –hanke on alkanut. Ensimmäiseksi rakennetaan esteetön puisto Ruskeasuolle. **Sirpa Tikka** Helsingin Viherosastolta kertoo, että puistohanke ei ole virallinen esteetön Helsinki –hanke. Se on ollut suunnitteilla jo jonkin aikaa. Puistoalue tulee olemaan ainutlaatuinen maailmassa. Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymiä esteettömyys hankkeita ovat Esteetön Töölönlahti, Esteetön Aleksanterinkatu ja Esteetön Vuosaari. Kaikkiaan hanke ja sen toteutus kestää 10 vuotta.

Esteettömyys tarkoittaa sitä, että kaikenikäiset lapsista vanhuksiin ja liikuntavammaisista näkövammaisiin pystyvät liikkumaan itsenäisesti esteettömiksi suunnitelluissa paikoissa.

Ratsaspuisto kaikille

Ruskeasuon Ratsaspuistosta tehdään esteetön. Sirpa Tikka kertoo, että puistoon valitaan kasveja, jotka on helppo havaita. Värikontrastit ovat suuret. Keltainen väri on viimeinen

väri, joka häipyä näkökentästä. Keltainen kukinto näkyy hyvin tumman vihreää lehvästää vasten. Jos taustalla on esimerkiksi vaalea rakennus, sen eteen voidaan valita tummia kukkia tai tumman vihreää lehvästää.

Tärkeää on myös kasvien tunnusteltavuus, kertoo Tikka. Kasvien erilaiset pinnat, niiden pehmeys ja kovuus sekä puunrunkojen erilaiset pinnat otetaan myös huomioon. Tärkeä osa puistoa on myös hajut ja tuoksut.

Maan pintaan laitetaan ohjaavia ja varoittavia laattoja. Näin kaikki pystyvät liikkumaan puistossa itsenäisesti. Suojatiepaikkoihin on suunniteltu myös laattoja katualueen puolelle. Kaikissa puiston pintamateriaaleissa otetaan huomioon pyörätuolien käyttäjät. Puistossa on myös inva-WC. Erikoisuutena on suunnitteilla grillaus- ja piknikpaikka. Sitä tosin paikalliset asukkaat ovat vastustaneet. Leikkikentällä on leikkivälineet, jotka sopivat kaikille lapsille niin terveille kuin eri tavoin vammaisille.

Puistoon on suunnitteilla myös näkövammaisille sopivat opasteet, joita luetaan tunnustelemalla. Sirpa Tikka kertoo, että pääsisäänkäynnin luo tulee kohokuvakartta puistosta. Se on alueen suuntainen niin, että sen avulla pystyy suunnistamaan. Jos leikki-alue on oikealla, se on myös karttaa tunnusteltaessa oikealla. Samoin esimerkiksi keinun läheisyyteen tulee opaste, jossa on korkokuva mustavalkoisena ja lisäksi pistekirjoituksella tieto siitä, että kyseessä on keinu.

Sirpa Tikka kertoo, että puistoon oli suunnitteilla myös äänimerkkejä antavia pieniä majakoita puiston portinpieleen. Tekniikka ei tosin ole valmiina ja läheinen päiväkotipelkää, että siitä tulee liikaa häiriötä. Ilmeisesti niitä ei toteuteta.

Ratsaspuisto on Ruskeasuolla Ratsastien molemmin puolin. Puistikon pohjoisesta puolesta suunnitellaan esteetön. Puisto on Keskuspuiston vieressä, sen itäosa on jo Keskuspuistoa. ■

Tunteita ja muistoja vanhojen kirjojen parissa

Riku Virtanen

Vammalassa pidettiin 18:sta kerran Wanhan kirjallisuuden päivät kesäkuun viimeisenä viikonloppuna. Siellä kävi parikymmentä tuhatta kirjojen ystävää. Tapahtumaa oli jatkettu yhdellä päivällä, ja nyt kirjoja saattoi ostaa myös sunnuntaina.

Paras päivä keräilijälle on aina kuitenkin perjantai. Silloin kysytyimmät kirjat myydään usein loppuun. Viime vuonna suosikkikirjailija oli **Tove Jansson**, ja tänä vuonna erityisesti suosiossa oli Aamulehden (30.6) mukaan italialainen **Italo Calvino**. Joitakin hänen teoksiaan löyty myös Celia – Näkövammaisten kirjastosta. Itse olen Calvinolta lukenut Halkaistun varakreivin ja Paroni puussa –teokset. Pidän niitä erittäin humoristisina mielikuvituskirjoina.

Oma kirjaharrastukseni lähti käyntiin 90-luvulla, jolloin etsin **E. R. Burroughsin** Tarzan-kirjoja. Nytemmin kerään muitakin kirjailijoita. Olen ystävänä **Ari Suutarlan** innoittamana innostunut kotipaikkakunnallani eläneen nobelpalkitun kirjailijan **F. E. Sil-**

lanpään teoksista. Nyt ei haaviin jäänyt kuin yksi Sillanpää, sillä keräilykirjojen hinnat ovat melkoisen korkeita.

Antikvariaatteja, huutokauppa ja seminaari

Vanhojen kirjojen myynnin monipuolisuudesta huolehtivat 60 antikvariattiliikettä, jotka tulevat eri puolilta Suomea Vammalaan. Vanhojen kirjojen kaupat ovat koulun alakerrassa sekä koulun pihamaalle pystytetyssä jättiteltassa. Teltassa on myös ravintolapalvelut.

Itse en ottanut osaa kirjamäisten esitelmiin, vaikka **Arto Paasilinnan** Lappi-aiheinen esitelmä olisi kyllä kiinnostanut kovasti. Sen sijaan osallistuin jo kolmatta kertaa kirjamäisten yhteydessä järjestettyyn huutokauppaan, josta viime vuonna ostin kaksi kirjaa.

Tällä kertaa huutokauppameklarin, tunnetun helsinkiläisen antikvariaa-

tinomistajan Anssi Arohongan vetämästä kirjamyynnistä en kirjoja ostanut. Halvimmat huutokaupan kirjat myytiin viidellä eurolla (30 mk). Kalleimmaksi osoittautui 1675 painettu teos, joka myytiin 1000 euron huihmaavaan hintaan (6000 mk). Tämä yli 300 vuotta vanha teos oli **Johannes Schefferuksen** Lapponia. Se on ollut Lapin kuvauksen merkittävä lähde teos yli sadan vuoden ajan. Lapponia vaikutti myös ulkomaalaisten käsitykseen Lapista ja lappalaisista.

Kirjamäisten pitopaikka oli Sylvään koulun tilat. Siellä pidettiin viikonvaihteessa Lappi-aiheinen seminaari, jossa mm. professorit **Panu Rajala** ja **Auli Viikari** esitelmöivät. Koulun yläkerrassa oli myös useita esittelytiloja, joissa esiteltiin mm. **Mauri Sariola-seuraa**, **Kaarlo Sarkiaa** ja taiteilija **Martta Wendelinia**.

Kirjallisuuden päivät on myös hyvä kohtaamispaikka. Tänä vuonna kohdalle osuivat kesälomaa viettävä johtaja **Kirsti Tamminen** Tampereelta, kaksi entisen lukion, Tampereen Klassillisen lukion lehtoria ja rovasti Ari Suutarla seurueineen.

Tietoa omakustanteista

<http://www.kaapeli.fi/~sarjaks/akademia/kerros1/luokka1d/index.html> lisätietoja Vammalan kirjamäistä www.vkp.cultnet.fi ■

Tuontirajoitukset EU-maista ja EU:n ulkopuolelta

Katri Pyykkö

Toisesta Euroopan unionin maasta saa tavaraa tuoda rajoituksetta lahjaksi ja itselle tai oman perheen käyttöön. Suomi kuuluu Euroopan unioniin ja jokaisessa maassa maksetaan arvonlisävero siihen maahan, josta tavara ostetaan. Euroopan unionin maiden välillä ei siis ole verovapaita eli tax free kauppaa. Se tarkoittaa, että EU-maista voi tuoda tavaroita niin paljon kuin haluaa ja Suomeen ei enää tarvitse maksaa arvonlisäveroa. Vero on maksettu jo maassa, josta tuote on ostettu.

Suomen ja Ruotsin kohdalla alkoholilla ja tupakkatuotteilla on kuitenkin tuontirajoituksia. Suomeen saa tuoda alkoholituotteita EU:n ulkopuolisesta maasta vain, jos matka kestää yli 20 tuntia. Ahvenanmaa on verovapaa-alue ja siksi tämä sääntö koskee myös sitä.

Tuliaisat EU-maista

Perussäännöt ovat, että matkailija saa tuoda toisesta EU-maasta 1 litran väkeviä ja 3 litraa aperitiivejä tai 3 litraa kuohuviinejä. Aperitiivejä ovat esimerkiksi sherry ja liköörit. Alle 20-vuotias ei saa tuoda väkeviä lainkaan. Lisäksi saa tuoda 5 litraa mietoja viinejä ja 32 litraa olutta. Jos maksaa Suomen verot saa alkoholi-juomia tuoda rajoituksetta. Silloin on matkustajan kuljettava tullissa punaista linjaa ja maksettava tulli, alkoholin haittavero ja arvonlisävero.

Suomella ja Ruotsilla on poikkeussäännöt maiden alkoholipolitiikan takia. Poikkeussäännöt ovat voimassa vielä vuoteen 2004. Sen jälkeen säännöt pitäisi olla samat kuin muiden EU-maiden välillä. Sitten Suomeen saa erilaisia alkoholijuomia 10 väkeviä ja aperitiivejä 20 litraa, 90 litraa viiniä ja 110 olutta.

Tupakkatuotteita saa tuoda, jos on yli 17-vuotias. Tupakkaa saa tuoda 300 savuketta tai 150 pikkusikaria tai 75 sikaria tai 400 grammaa piippu- ja savuketupakkaa.

Euroopan unionin alueella on verovapaita alueita. Niistä ostetuilla tuotteilla on sama asema kuin, jos ne olisi tuotu EU:n ulkopuolelta. Näitä alueita ovat Kanarian saaret, Helgolan-

din saari, Büsingenin alue, Ceuta, Melilla, Livigno, Campione d'Italia, Luganon järven Italian osa, Ranskan merentakaiset alueet ja Agio O'ros ja Ahvenanmaa.

Tuomiset EU:n ulkopuolisista maista

Euroopan unionin ulkopuolelta saa tuoda 1 litran väkeviä tai 2 litraa aperitiivejä tai 2 litraa kuohuviinejä. Lisäksi saa tuoda 2 litraa mietoja viinejä ja 16 litraa olutta. Tupakkaa saa tuoda 200 savuketta tai 100 pikkusikaria tai 50 sikaria tai 250 grammaa piippu- ja savuketupakkaa.

Jos ensin on ollut EU-maassa ja ostanut sieltä tavaroita ja alkoholi- ja tupakkatuotteita, mutta matkustaa takaisin Suomeen ei-EU-maan kautta, saa lisäksi tuoda verovapaat tuliaisat. Tämä edellyttää sitä, että on kuitit EU-maassa ostetuista tuotteista. Silloin on otettava selvää, saako kauttakulkumaahan tuoda niin suurta määrää alkoholia kuin EU-maiden sisällä. Esimerkiksi Viroon niin suuren määrän tuominen ei onnistu. Ahvenanmaalla pysähtyvältä laualta voi verovapaat tuliaisat tuoda.

EU:n ulkopuolelta saa hajuveistä tuoda 50 g parfyyminä tai 0,25 litraa toalettiveistä. Teetä saa tuoda 100 grammaa ja yli 15-vuotias saa tuoda

kahvia 500 grammaa. Tavaroita ja tuotteita saa tuoda korkeintaan 175 euron arvosta. Tähän summaan ei lasketa alkoholituotteita paitsi olut. Tuotteiden arvo lasketaan vähittäismyyntihinnasta.

Mitä on verovapaus

Tax free eli verovapaus tarkoittaa sitä, että Euroopan unionin ulkopuolisista maista ihminen voi ostaa jonkun tavarat, ja saada siitä veron takaisin. Kun hän ostaa tavarat, hän maksaa siitä kauppasumman, joka sisältää sen maan arvonlisäveron. Asiakas täyttää kaupassa verovapausanomuksen, johon listataan ostetut tavarat ja niiden verot. Tullissa hän esittää paperin ja saa myöhemmin veron takaisin.

Kun tavaraa on enemmän kuin 175 euron arvosta, ylimenevästä osasta joutuu maksamaan Suomen tullissa myös arvonlisäveron eli 22 prosenttia hinnasta. Jos tavara on ostettu verovapaasti, niin arvonlisävero maksetaan verottomasta hinnasta.

Tullin internet sivuilta www.tulli.fi saa lisää tietoa esimerkiksi lääkkeiden, aseiden ja polttoaineen tuonnin rajoituksista sekä autojen vero- ja tullikohtelusta yms. ■

Postimyynti ja internet-tilaukset ulkomailta

Katri Pyykkö

Internetistä ostaminen lisääntyy. Eri-tyisen suosittuja ovat musiikki ja tietokoneohjelmat, joita voi ladata suoraan omalle tietokoneelle. Mutta suosittuja ovat myös kirjat. Suurin internet-kirjakauppa Amazon tarjoaa myös videoita ja paljon muuta mielenkiintoista. www.amazon.com lähettää tavarat USA:sta.

EU-maiden ulkopuolelta tilatusta tavaraa on maksettava tullimaksu ja arvonlisävero. Internetin kautta tilattu tavara tullataan samoin kuin EU-maiden ulkopuolelta postimyynnistä ostettu tavara. Henkisen työn tuotteita, joita voi ostaa internetin kautta ei tarvitse tullata. Näitä ovat juuri tietokoneohjelmat ja musiikki. Muista tavaroista on maksettava tulli ja arvonlisävero. Alv on yleensä 22 prosenttia. Myös apuvälineiden alv on 22 prosenttia.

Tullimaksu on oma veronsa. Sen määrä riippuu siitä, mitä tuotetta tilaa-

taan. Kirjojen tulli 0 prosenttia, CD-levyjen 3,5 prosenttia. Esimerkiksi jalkineissa tulli vaihtelee. Vedenpitävien jalkineiden tulli on 17 prosenttia. Nahkakenkien tulli on 8 prosenttia. Vaatteissa on korkea tulli, yleensä se on noin 12 prosenttia.

Arvonlisävero on yleensä 22 prosenttia. Se lasketaan tavaran hinnan, kuljetusrahdin ja tullin yhteenlasketusta summasta. Tavaroiden mukana on oltava alkuperätodistus, eli mistä tavara on kotoisin.

Posti jakaa ulkomailta tulevat tilaukset tullattaviin ja ei-tullattaviin. Jos tulli ja arvonlisäveron arvon on alle 10 euroa, tavaraa ei tarvitse tullata. Eitullattavan tavaran saa postitse suoraan kotiin. Esimerkiksi kirjojen arvonlisävero on 8 prosenttia. Siis alle 125 euroa maksavan kirjatilauksen postimaksuineen saa kotiin. Jos ulkomailta tilaa jotain pientä, kannattaa aina etukäteen selvittää, mikä on tavaran tullimaksu ja arvonlisävero.

Tullipiirejä on Suomessa on 5. Tullattavat tavarat pitää hakea tullin toimipisteestä. Se on helppoa, jos asuu paikkakunnalla, jossa on tullin toimipiste. Muuten rahdin kuljettaja kysyy, missä tavara halutaan tullata. Niin kauan kuin tullia ja veroja ei ole maksettu, ei saa tavaraakaan. Tulli ja arvonlisävero maksetaan yhtä aikaa. ■

Tampereen kerholaiset Helsingissä

teksti: Senja Virtanen,
kuvat: R.Karisaari

Tampereen kuurosokeiden kerho teki kesäretken Helsinkiin 11.-12. kesäkuuta. Ensimmäinen kohde oli Suomenlinna. Monikaan ei ollut käynyt siellä aikaisemmin. Suomenlinna oli ikimuistoinen ja historiallinen paikka. Siellä ihminen kivimuurien ja valien keskellä pysähtyi ajattelemaan, miten kaikki oli 1700-1800 luvulla alkeellisissa oloissa rakennettu suurista luonnon kivistä. Koettelimme niitä seiniä ym. Ehrensivärdin hautamonumentti oli vaikuttava. Elimme ja koimme vuosisatojen takaista historiaa. Matkamme sieltä jatkui Villingin saareen. Se on nimensä arvoinen, kallioinen ja karu. Siellä yövyimme.

Seuraavana päivänä matkamme jatkui edesmenneen presidenttimme Urho Kekkosen Tamminiemeen. Opas kertoi meille, että UKK ja Sylvi elivät hyvinkin vaatimattomasti. Sen ajan tyylikkyyttä oli, mutta ei "prameilevaa". Urhohan harrasti paljon kaikkea. Luonto ja kalastus oli hänelle tärkeää. Hän oli aikamme parhaita pre-

Myös Oulun kerholaiset tekivät kesäretken Helsinkiin. Hekin kävivät Suomen Linnassa. Tässä ryhmäkuvassa ovat Ehrensivärdin muistomerkillä takarivissä tulkit ja eturivissä vasemmalta Alpo, Olavi, Pekka ja Suoma.

Tamperelaiset poistumassa Tamminiemestä. Tästä ovesta UKK kulki usein. Ensimmäinen ikkuna on UKK:n työhuoneen ikkuna. Ensimmäisenä tulee tulkin kanssa Timo, sitten Oiva, kauempana Marita ja Kari.

sidenttejä. Kekkonen kuoli 1986.

Sieltä matka jatkui Seurasaareen. Voitit lintujen konserttia, niiden kilpailulaulantaa. Seurasaari on luonnonkaunis saari. Siellä karjalaispukuun pukeutunut tyttö opasti meitä vanhaan karjalaisten torppaan. Olihan elämys! Suuri perhe oli elänyt kaikki saman katon alla – ihmiset ja eläimet samassa rakennuksessa. Ihmiset olivat silloin onnellisempia, vaikka oli

puutettakin. Nyt on kaikkea, ja ihmiset tyytymättömiä. Kävimme myös vanhan vanhassa kirkossa. Ei katokruunut kimaltaneet, mutta Jumalan sana otettiin silloin eri tavalla vastaan.

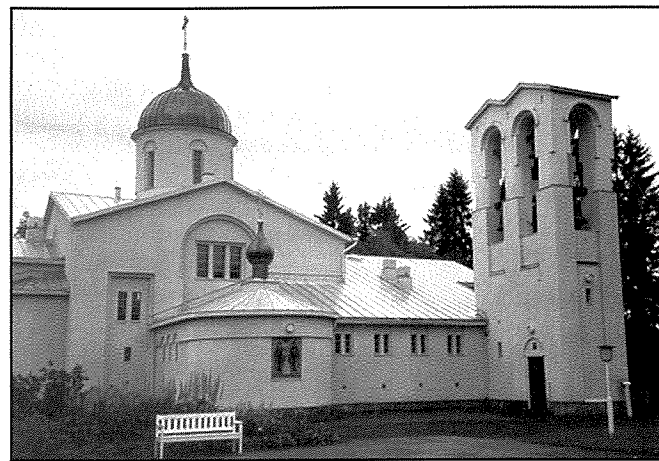
Kotimatkamme alkoi Seurasaaresta. Varmasti monen kerholaisen sydämiin jäi ikuiset muistot kaikista paikoista. Niitä yhdessä saamme muistella. ■

Kesäretki hiljaiseen Valamoon

*Kirjoittajat: kaikki matkalaiset,
kokosi ja kuvat Anita Palo*

Heinäkuun lopulla Helsingin päivätoiminta järjesti matkan Uuteen Valamoon Heinävedelle. Sinne on Helsingistä matkaa 400 kilometriä. Matkalla oli 14 kuurosokeaa ja tulkkeja. Matkalaisten mielestä bussimatka oli rattoisa taukoineen, ja matkalla oli paljon nähtävää. Matka kesti 4 ja puoli tuntia.

Uuden Valamon luostari Heinävedellä jatkaa ikivanhaa perinnettä, kristil-

Kuvassa Valamon Uusi Kirkko

listä yhteisöelämää. Pyhiinvaeltajat ja muut hiljaisuutta etsivät ovat tervetulleita luostarin suojaan. Uusi Valamo perustettiin Valamon tilalle, joka jäi sodassa Neuvostoliiton puolelle. Sieltä tuotiin paljon ikoneja ja muita jumalanpalvelusvälineitä.

Perjantaina iltapäivällä oli opastettu luostarikierros. Opas oli hyvä ja ortodoksiset kirkot olivat mielenkiintoisia. Uusi kirkko on pääkirkko. Se vihittiin käyttöön vuonna 1977. Sen jälkeen munkkien määrä alkoi kasvaa.

Vanhassa sodan aikana rakennetussa puukir-

Kuvassa retkeläisiä laivaretkellä. Edessä tulkki ja Lauri, takana on Martin vaimo Marja-Liisa ja Ilpo ja Minna.

kossa pidetään jumalanpalveluksia enää kesäisin. Se oli huonokuntoinen ja vaatimaton ja siellä oli vain vähän koristeita. Oppaan luvalla saimme kosketella joitain esineitä. Näimme mustapukuisia munkkeja, joiden kaulassa riippui iso kultainen vinoristinen kaulaketju. Ortodoksien ristissä on kolme poikkipuuta. Ylin poikkipuuta on suorassa, kaksi alemmalla on vinossa.

Kierroksen jälkeen kävimme ostoksilla ja katselimme paikkoja. Sen jälkeen menimme pääkirkkoon jumalanpalvelukseen. Palvelus voi kestää 1,5 tunnista 3 tuntiin. Jumalanpalveluksessa munkit lauloivat ja seurakunta seisoi. Munkki heilutti lampukkaa, jossa paloi suitsukkeita. Olimme jumalanpalveluksessa vain tunnin, koska seisominen alkoi väsyttää. Toisten mielestä se oli kokemuksen arvoinen, vaikka vaatiikin hyvää kuntoa. Joku osasi arvioida kiinnostuksensa eikä lähtenyt lainkaan mukaan. Opas kertoi, että jopa yli 60-vuotiaat ihmiset seisovat pitkään jumalanpalveluksessa.

Illalla kävimme Trapesa-ravintolassa toistamiseen. Siellä oli valamolainen teepöytä suolaisine ja makeine herkuineen valamolaisen teen keralla. Joku maisteli myös Valamon Luostarin tekemää viiniä. Hyvä puoli oli se, että myös sokeritonta ruokaa oli hyvin tarjolla. Ruoka oli ylipäänsä oi-

kein hyvää. Outoa oli se, että ei Valamossa ei ollut tv:tä.

Lauantaina olimme luostariristeilyllä m/s Sergeinin-laivalla. Menimme Lintulan Luostariin, joka on naisten luostari. Järvi oli kaunis ja puhdasvetinen. Siellä oli paljon kalaa. Veneretki oli kaikkien mielestä mukava ja antoisa. Risteilyllä mentiin kanavan läpi. Siellä oli kaikkiaan viisi sulkua, joiden kohdalla laskeuduttiin 3-4 metriä alaspäin. Kanavien sulut olivat tuttuja joillekin meistä ennestään. Ostimme leipurin tuomia tuoreita mallasleipiä. Ne loppuivat heti. Matkan aikana nähtiin matkamiehen risti. Sen on luostari pystyttänyt opastamaan pyhiinvaeltajia ja vieraita luostariin.

Lintulassa kiertelimme vapaasti katselemassa paikkoja. Joimme myös kahvit ja ostimme matkamuita. Lintula oli kovin hiljainen paikka. Siellä oli myös lampaita. Bussimatalla takaisin Valamoon kävimme hautausmaalla. Sinne on haudattu munkkien ja nunnien lisäksi kirjailija Pentti Saarikoski.

Sari kertoo, että hän päätti lähteä matkalle heti, kun siitä kuuli. Hän ei ole aikaisemmin käynyt Suomen luostareissa saati kanavaristeilyllä. Kokemus oli iloinen. Parasta oli ortodoksisen jumalanpalveluksen seuraaminen. Parhainta antia oli mukanaolijoiden yhteen kuulumisen tunne. ■

Resiina-ajelua, melontaa ja golfia

Teksti: Hilkka Kasurinen,
kuvat: K.Pyykkö

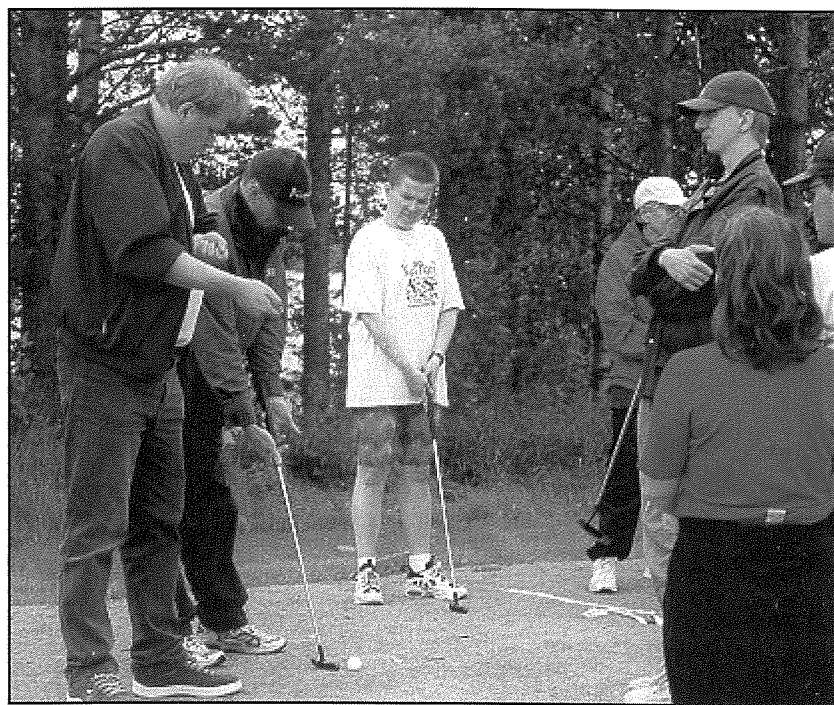
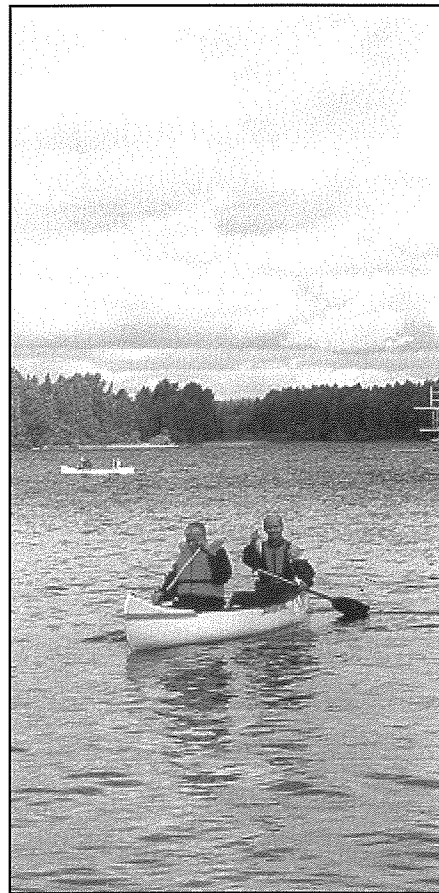
Ryhmä kuurosokeita vietti hauskan viikon loma- ja liikuntaleirillä Piispalassa Kannonkoskella. Tutustuimme uusiin liikuntalajeihin.

Piispala on luonto-, liikunta ja nuorisomatkailupaikka. Se on Keski-Suomessa puhtaan Kivijärven rannalla Kannonkoskella. Harrastusmahdollisuuksia on paljon. Upea hiekkaranta ja kaksi rantasaunaa, joista toinen on vanhanaikainen savusauna, niin pimeä ja kuuma kuin pätsi. Meinasimme koko naisporukka kärventyä ja menimme ilkosen alasti järvelle vil-

voittelemaan.

Meidät oli jaettu kolmeen ryhmään. Oli lomaryhmä ja kaksi liikuntaryhmää. Lomaleiriläisten ohjelmassa oli teatteria ja taidetta. Liikuntaan kuului golfia, melontaa, resiina-ajelua ja sauvakävelyä. Golf oli minulle mieluisa peli. Se on rauhallinen eikä ollenkaan raskas. Melontaintiaanikanootilla oli niin mieluisaa ja uutta minulle, että olisin viihtynyt vaikka koko päivän järvellä. Siinä melottiin

Melontakuvassa ylhäällä etualalla melovat Kari ja hänen tulkkinsa. Viereisessä kuvassa golfin saloja kursilaisille opettaa Jarmo Kulmala Piispalasta.

vain yhdellä melalla. Kanootissa oli kaksi melojaa, toinen meloi toiselta ja toinen toiselta puolelta. Puolia vuoroteltiin.

Uutta ja mukavaa oli myös resiinalla ajo. Matka oli kilometrin pituinen. Vedot tangosta olivat hyvää liikuntaa käsivarsille sekä vahvasti hengitystä. Kuntosalilla saimme kokeilla monenlaisia laitteita. Sitä sai laiskaan ryhtiinsä kunnon hoitoa ja voimien kohotusta. Puhtia antoi 5 kilometrin sauvakävely. Olipa hyvät lenkkikengät. Pääsin vaivaisenluun kanssa ihmeekseni tämän lenkin kävelemään. Ulkosalla oli verryttelyä ja voimistelu. Saatiin vetreyttä jäseniin ja mieleen ja päivän alkaviin ohjelmiin.

Kävimme myös retkellä Kivikauden kylässä Saarijärvellä. Näin me asuimme kivikauden aikaan 6000 vuotta sitten. Tässä ajassa astutaan toiseen aikakauteen. Menneisyys on hävinnyt, mutta se on jättänyt jälkiä olemassaolostaan. Kotamajat oli tehty tuohesta. Sisällä oli paljon kivikautisia tavaroita, kirveitä, astioita ja eläinten taljoja. Kylä on elävä kolmen suuren kodan kokonaisuus luonnonkauniin Sammaljärven rannalla. Nuotiot palavat kotien edustalla. Ruuhet on vedetty maihin. Harppuunat ja verkot on telineillä kuivumassa. Oli mielenkiintoista nähdä, että näin alkeellisissa oloissa on vietetty ihmisistä elämää.

Justiina osti Kivikauden kylästä 4 sentin pituisen tylpän kivikautisen kirveen. Näin sai kaulin rinnalleen tuhdin kaverin. Kyyjärvellä teimme vielä ostoksia. Bussimatalla lauleskelin mikkiin ja pidin pientä huumorijuttua yllä ja haastattelin kuljettajaa.

Leirin lopuksi oli leikkimieliset olympialaiset ja arvauskilpailut. Illanvietto oli räiskyvää tanssia, johon yhtyi ukonilma. Sähkö ja musiikki sammui pieneksi hetkeksi, mutta tulivat takaisin. Ruoka oli maukasta. Loma oli hyvin onnistunut. Tulkista oli hyvä apu. Ohjelma oli niin monipuolinen ja paikka oli vieras. Tulkin kanssa on hyvä matkustaa. Vaikeuksia ja esteitä välttää, kun on turva tulkista.

Oli hyvä lähteä pirteänä ja voimia saaneena jalkateräleikkaukseen. Tiesi, että on kunnossa pitkää toipumista varten.

Kotimatka oli kuitenkin raskas. Ras- kaiden matkatavaroiden kanssa oli helteellä rääkkiä kiirehtiä lipun ostoon ja junaan. Tampereellakin saatiin juosta, kun juna vaihdettiin. Helsingissä juna jätti kauas ja viimeinen loppuristutus oli kävellä taksiin. Henki vielä pihisi. Kotiin kun pääsin, oli kuin tilauksesta hissi rikki. Lopuilla voimien rippeillä kapusin rappu kerrallaan matkalaukkuja raahaten kolmanteen kerrokseen. Kun sisään pääsin, painuin heti suihkuun. ■

Kuurojen palvelusäätiön uusi palvelukeskus

Kuurojen palvelusäätiön Helsingin palvelukeskus on aloittanut toimintansa Itä-Helsingissä, Puotilassa. Avointen ovien päivänä 23.5. tiloihin kävi tutustumassa **Heikki Majava, Carita Halme** ja **Hilkka Kasurinen**.

Palvelukeskus on 5-kerroksisen kerrostalon kahdessa ensimmäisessä kerroksessa. Katutasossa on tilat päivätoiminnalle ja Kotiväylän toimistotilat. Oleskelutiloissa on iloisen väriset keltaiset verhot ja ruskeita sohvia ja pöytiä. Lisäksi kerroksessa on askartelutilat ja saunatilat.

Toisessa kerroksessa on tilat asumispalveluille. Palvelukeskuksessa on 15 asuntoa. Asunnoissa on pienet parvekkeet joista näkyy talon pihapiiri. Toisessa kerroksessa ovat myös asukkaiden yhteistilat, kuten yhteinen ruokailutila ja keittiö, jossa ruoka valmistetaan.

Tällä hetkellä asukkaita on 11. Asuminen on järjestetty samalla tavalla kuin palvelutaloissa. Asukkaan kotikunnat maksavat palvelumaksua ja

asukkaat vuokraa omasta asunnostaan.

Palvelukeskus on hyvien liikenneyhteyksien päässä. Se sijaitsee Puotilan metroaseman vieressä. Asemalta on matkaa noin 50 metriä.

Uusissa tiloissa oli valoisaa ja helppoa liikkua. Valkoisia seiniä oli aika paljon ja siksi ei ollut tarpeeksi värieroja, jotka olisivat helpottaneet näkemistä. Valaistus oli hyvä. Suurista ikkunoista tuli lisäksi luonnonvaloa. Vierailupäivänä oli kaunis aurinkoinen sää.

Ala-aulassa pidetään joka keskiviikko viittomakielisten ikäihmisten päivätoimintaa. Aiemmin päivätoiminta kokoontui Kuurojen palvelusäätiön Ison-Antin toimipisteessä. Vanhat tilat olivat kodikkaat mutta kävivät ahtaiksi isolle ryhmälle. Tässä vaiheessa uudet tilat olivat vielä vähän laitosmaiset ja niistä puuttui tietty kodikkuus, joka toivon mukaan paranee ajan myötä. ■

Lukijan kirje

Reissumietteitä

Pekka Jaakola

Tuntosarvessa oli juttua, että ihmisten täytyisi rohkeasti matkustella, vaikka sitten vähän oudommassakin joukossa. Ja siinä oli, että se saattaa olla jännittävä ja osin jopa pelottavakin kokemus. Voin yhtyä siihen, että se on jännää, kun matkustaa osittain tuntemattomassa porukassa. Tein kesäkuun aikana kaksi retkeä enemmän tai vähemmän outojen ihmisten kanssa.

Ensimmäinen reissu tehtiin Kuopioon kesäkuussa. Lähdimme työpaikan porukan kanssa virkistysretkelle, joka kesti yön yli. Lähdimme torstaina ja tulimme perjantaina iltapäivällä kotiin. Kyllä minua jännitti aikalailla että mitähän siitä tulee. En minä oikeastaan tuntenut työpaikalta kunnolla kuin meitä kokoonpanon ihmisiä ja sitten tietysti yhden retken vetäjistä. Mutta hyvinhän se meni. Sain huonekaverikseni miehen, jonka kanssa oltiin heti samalla aaltopituudella. Siellä me sitten kuljettiin Kuopion päivässä ja osittain yössäkin. Perjantaina sitten ennen kotiinlähtöä käytiin Ukko-laivalla lounasristeilyllä

Kallavedellä. Ilma oli ihana kuin morsian. Pääasiassa minua opasti tällä reissulla se kämppis, mutta muuten kuka kulloinkin.

Toisella reissulla kävin näiden kahden kotikartanon talon väen kanssa Kälviän kotieläinpuistossa ja syömassä Kalajoella. Tätä reissua en pahemmin ehtinyt jännittää. Minut puhuttiin niin lyhyellä varoitusajalla mukaan. No jaa, kyllä minä vähän jäin ihmettelemään, että mihin minä taas olinkaan lupautunut. Talojen asukkaita minä en käytännössä tunne ketään, henkilökunnastakin vain muutamana. Niin sekin reissu meni omalla painollaan. Eräs toimistotyttö oli minulla koko ajan oppaana, kun kierrettiin Kälviällä tutustumassa kotieläimiin, vanhoihin autoihin ja taloihin. Talojen sisällä sai käydä, mutta autoihin ei saanut edes koskea. Tämä opas kuvaili hyvin ne autot ja oli siinä yksi moottoripyöräkin.

Ei todellakaan kannata pelätä matkustamista. Jos vaan suinkin on mahdollista aina, kun on varaa, kannattaa lähteä reissuun, varsinkin kesällä. Jos ei ole voimia, niin silloin ei kannata lähteä itseään väsyttämään. Ne kun ovat varsinkin nuo useampi-päiväiset retket aika väsyttäviä, varsinkin kuumalla ilmalla. Nämä olivat minun lomanalusmietteitäni. Kunhan kirjoitin joutessani, ja kun satuin olemaan sopivalla tuulella. ■